

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 49 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการ ผู้พลพาห ผู้อยู่ในสภาวะลำบากต้องได้สิทธิโดยทัดเทียมคนอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพ เอกชน การศึกษาทางเลือก การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับการคุ้มครองจากรัฐที่เหมาะสม บุคคลย่อมมีเสรีภาพทางวิชาการ มาตรา 46 บุคคล ซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล, 2548 : 11)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 กำหนดให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 33 บัญญัติให้มี การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและกีฬา กับการศึกษาทุกระดับและเพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวจึงได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะ 15 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนรอบด้านและสมดุล สร้างสังคม คุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้และพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, พ.ศ. 2545-2559)

ความสำคัญของความรู้ในอิสลาม ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ประทานโอองการคัมภีร์ อัลกุรอานมายังท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นอายะฮ์เกี่ยวกับความรู้ไว้ดังนี้

أَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ

จงอ่านด้วยพระนามแห่งพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงบังเกิด

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ

ทรงบังเกิดมนุษย์จาก ก้อนเลือด

أَقْرَأُ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ

จงอ่านเถิดและพระเจ้าของเจ้านั้นผู้ทรงใจบุญยิ่ง

(อัลอะลัก 96 : 1-3)

จากโองการดังกล่าว เห็นว่าพระองค์อัลลอฮ์ได้ย่ำคำสั่งอิกรอฮ์ จงอ่านถึงสองครั้ง ในเวลาเดียวกันทั้งนี้ จะบอกถึงความสำคัญของการอ่านซึ่งเป็นปัจจัยหลักของการศึกษาและการแสวงหาความรู้ เพราะพระองค์อัลลอฮ์ทรงรู้ว่ามนุษย์ที่มีความรู้เท่านั้นที่สามารถจะแยกแยะระหว่างความดีและความชั่วได้ และสามารถเข้าถึงความประสงค์ของพระองค์

ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ถือเป็นแหล่งเรียนรู้อิสลามศึกษาของมัสยิดที่ต้องการให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจ มีจริยธรรม และปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลาม โดยใช้อาคารบริเวณมัสยิดเป็นสถานที่จัดการเรียนรู้ ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาภาคปริญา อัยน.ประจำมัสยิด พุทธศักราช 2548 และจัดการเรียนการสอนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ตามความพร้อมของชุมชน ผู้สอนเป็นผู้นำศาสนา และอาสาสมัครในชุมชน ผู้เรียนเป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษาในโรงเรียนของรัฐและโรงเรียนเอกชน ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดขึ้น ในจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สงขลาและสตูล

จังหวัดสตูลมีศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิดมัสยิด(ตาดีกา)ที่จดทะเบียนเรียบร้อยแล้วจำนวน 196 ศูนย์ซึ่งสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูลร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูลและศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิดมัสยิด (ตาดีกา) พัฒนาคุณภาพการศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิดมัสยิด (ตาดีกา) เดิมอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้โอนมาอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2550 เนื่องจากต้องการให้การจัดการศึกษาอิสลามศึกษาไม่ซ้ำซ้อนและให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องในหลักสูตรอิสลามศึกษาที่สูงขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม

การศึกษาเอกชนร่วมกับสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 12 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล ได้ดำเนินงานต่อจากกระทรวงมหาดไทย มีการส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตามและพัฒนาศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงาน ดำเนินงานร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูลสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล นักวิชาการอิสลามศึกษาจากสถาบันต่างๆและผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ ในจังหวัดสตูล ดำเนินการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เพื่อให้ทราบผลจากการดำเนินงานที่ผ่านมาและหาแนวทางในการพัฒนาสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูลต่อไป (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล, 2553 : 1- 2)

อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต, สุกรี หลังปูเต๊ะ และการ์เดร์ สะอะ (2551 : 7) ได้ให้ความหมาย ของตาดีกา (TADIKA) มาจากคำย่อภาษามลายูว่า “Taman Didikan Kanak” หมายถึง สวน หรือสถานที่ หรือศูนย์อบรมเด็กเล็ก ซึ่งอาจจะหมายถึง โรงเรียนอนุบาลในบางครั้ง แต่ตาดีกา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ใช่โรงเรียนอนุบาล เพราะอายุของผู้เรียนมีความหลากหลายส่วนใหญ่จะมีช่วงอายุอยู่ในระดับประถมศึกษา ส่วนน้อยมากที่จะมีช่วงอายุอยู่ในระดับอนุบาล

อิบรอเหม อาดำ (2548 : 5) กล่าวว่า การศึกษาศาสนาอิสลามเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่ต้องถือปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต มัสยิดทุกมัสยิดจะต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องจัดการศึกษาภาคฟรีอูฮ์น ให้เยาวชนทุกคน ได้รับการศึกษาศาสนาอิสลามอย่างเสมอภาคมีความรู้ความเข้าใจ ยึดมั่น ศรัทธาและปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลามเพื่อเป็นพลเมืองดี เป็นผู้ที่มื่อมีมาน มีคุณธรรมและจริยธรรม

อิสลามให้ความสำคัญกับการศึกษาอิสลาม ได้ยกย่องผู้มีความรู้และอัลลอฮ์ก็จะยกเกียรติผู้มีความรู้ เพราะการเรียนรู้ในอิสลามนั้นจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต

คั่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสใน อัลกุรอานว่า

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو

الْأَلْبَابِ ﴿١٢٩﴾

จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด บรรดาผู้รู้และบรรดาผู้ไม่รู้จะเท่าเทียมกันหรือ แท้จริง บรรดาผู้ที่มีสติปัญญาเท่านั้นที่จะใคร่ครวญ (อัลซุหมัร 39 :9)

จากท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวไว้ว่า

فَضْلُ الْعَالِمِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ عَلَى سَائِرِ الْكَوَاكِبِ

ความประเสริฐของผู้มีความรู้ ย่อมเหนือกว่า นักทำอิบาคะฮฺ ประดุจดัง ความประเสริฐ
ของดวงจันทร์ในคืนเดือนเพ็ญ ที่ (โคกเด่น) เหนือบรรดาห่มดวงดาวอื่นๆ
รายงานโดย อบีคาวูด อัศศิรมีซีย์ อันนะซาอีย์ จากท่านอบีคัรดาอฺ

จากอัล-กูรอ่านและอัล-ฮาดีษ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้นซึ่งเป็นหลักฐานอันชัดเจน
แล้วว่าความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาหาวิชาความรู้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างแน่นอน

นับจากอดีตถึงปัจจุบันบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของชาติ ตลอดมา รัฐบาล
เองก็ตระหนักดี จึงมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาเอกชนทุกรูปแบบต่างๆ มาตลอด
แต่เนื่องจากศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดิกา) ขณะนี้กำลังประสบปัญหาและข้อจำกัด
ทั้งในด้านบุคลากร ครูผู้สอนขาดความรู้ความชำนาญ สถานที่เรียนคับแคบ ขาดการพัฒนาด้าน
เทคโนโลยี และงบประมาณในการบริหาร อีกทั้งหลักสูตรการสอนยังไม่ได้รับการพัฒนา
ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน ซึ่งนับเป็นความอ่อนแอ
ของสถาบันการศึกษาระดับรากหญ้า ส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ
ในอนาคต

ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดิกา) เป็น โรงเรียนประเภทหนึ่งตาม
พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน (ฉบับที่ 2) มาตรา 3 2554 มี 2 ประเภท คือ โรงเรียนในระบบและ
โรงเรียนนอกระบบ โรงเรียนนอกระบบหมายความว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นใน
การกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบวิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษาการวัดและประเมินผล
ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษาและให้ความหมายรวมถึงศูนย์การศึกษาอิสลามประจำ
มัสยิด (ตาดิกา) และสถาบันศึกษาปอเนาะส่วน โรงเรียนในระบบแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่
เอกชนประเภทสามัญ เอกชนประเภทอาชีวศึกษา และเอกชนนานาชาติ ตามที่ประกาศการส่งเสริม
การศึกษาเอกชน เรื่องการกำหนดประเภทและลักษณะของ โรงเรียน การจัดการเรียนการสอนนอก
ระบบ

ประกาศเรื่องการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประกาศวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2552 เรื่อง
การกำหนดประเภทและลักษณะของ โรงเรียนการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรของ โรงเรียน

นอกระบบ ประเภทและลักษณะของ โรงเรียนนอกระบบมีการแบ่งเป็น ประเภทสอนศาสนา เป็นประเภทที่จัดตั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะสอนศาสนา ประเภทศิลปะและกีฬาเป็น โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาเกี่ยวกับดนตรีศิลปะและกีฬาเพื่อให้นักเรียนเพิ่มเติม ทักษะไปประกอบอาชีพ ประเภทวิชาชีพ เป็น โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา เกี่ยวกับวิชาชีพ ประเภททกววิชา เป็น โรงเรียนที่จัดสรรขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เสริมความรู้ บางรายวิชาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเภทสร้างเสริมทักษะชีวิต เป็น โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เสริมสร้างความคิด เชาว์ปัญญาและทักษะอื่น

ปัจจุบันศูนย์คำติกาได้ปรับปรุง โครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับภารกิจ โครงสร้างและอัตรากำลังของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพ.ร.บ.การศึกษาแห่ง พ.ศ. 2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษา โครงสร้างศูนย์คำติกาจึงประกอบด้วยงาน 4 งานคือ งานวิชาการ งานธุรการ งานอาคารสถานที่ และงานด้านคุณภาพผู้สอนและผู้เรียน เมื่อพิจารณาทั้ง 4 ด้านแล้ว งานวิชาการเป็นหัวใจ ที่สำคัญที่สุดของศูนย์ฯ ส่วนงานอื่นๆ นั้นเป็นงานส่งเสริมงานวิชาการ ที่จะทำให้การศึกษามั่นคง เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น(สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูลต่อไป (สำนักงาน การศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล, 2554)

รายงานผลการประเมินศูนย์คำติกาในจังหวัดสตูล (2554 : 39) ผลการประเมินการ ดำเนินงานดังนี้ งานด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 67.29 งานด้านธุรการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 70.67 งานด้านอาคารสถานที่โดยภาพ รวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 69.25 และงานคุณภาพผู้สอนผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับดี มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 73.78 จากรายงานการประเมินจะเห็น ได้ว่างานด้านวิชาการเป็นด้าน ที่มีการประเมินค่าที่สุดจากงานทั้ง 4 ด้าน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญในการทำวิจัยเรื่องแนวทางการ บริหารงานด้านวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(คำติกา)ในจังหวัดสตูลเพราะ สถานศึกษาด้านศาสนาอิสลามขั้นพื้นฐานเป็นความต้องการของชุมชนมุสลิมที่จะให้เด็กเยาวชน ในอนาคตเป็นมุสลิมที่ดีเข้าใจหลักศรัทธาปฏิบัติศาสนกิจได้ เนื่องจากบริบทของสังคมที่แตกต่าง ด้านภาษาตลอดจนขนบธรรมเนียมและประเพณีท้องถิ่นการวิจัยนี้มีความสำคัญมากทั้งนี้เพราะว่า ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลหรือเป็นคำตอบที่จะสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริงของศูนย์การศึกษา อิสลามประจำมัสยิด(คำติกา)และพบแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการที่จะชี้ให้เห็น กรอบในการจัดทำแผนได้ชัดเจนและถูกต้องยิ่งขึ้นในขณะที่เดียวกันผลจากการวิจัยนี้จะสะท้อน ให้ประชาชนหรือนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนเห็นและตระหนักว่าสิ่งที่รัฐบาล ได้ดำเนินการ

นั่นเป็นสิ่งที่ให้ประโยชน์แก่ประชาชนชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูลและเป็นสิ่งที่ฝ่ายประชาชนต้องให้ความร่วมมือแบบคู่ขนานตลอดไป ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการพัฒนาความพร้อมด้านสื่อและบุคลากร ตลอดทั้งอาคารสถานที่ที่จะส่งผลต่องานด้านวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ดีขึ้นตามลำดับด้วย

ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล มีความเห็นว่า การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล จึงน่าจะเป็นความพยายามที่จะแก้ปัญหาที่ตีทางเลือกหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการแก้ปัญหา ตลอดจนเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้กับศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ วุฒิทางการศึกษาด้านสามัญและศาสนา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล

1.3 สมมุติฐาน

สภาพการดำเนินงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลของผู้บริหารศูนย์ที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ วุฒิการศึกษา ด้านสามัญและศาสนา ที่ต่างกันมีสภาพการดำเนินงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ต่างกัน

1.4 คำถามการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลอยู่ในระดับใด

2. ผู้บริหารศูนย์การศึกษาอิสลามที่มี เพศ อายุ ประสบการณ์ วุฒิการศึกษา ด้านสามัญและศาสนาต่างกันสภาพการบริหารมีความแตกต่างกันหรือไม่

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาคีกา) ในจังหวัดสตูลเป็นอย่างไร

1.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาคีกา) ในจังหวัดสตูล

2. ทำให้ทราบถึงระดับสภาพการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์ที่มี เพศ อายุ ประสบการณ์และวุฒิทางการศึกษาด้านสามัญและศาสนาต่างกัน ในสภาพการบริหารศูนย์ตาคีกา ทั้ง 5 ด้าน

3. เพื่อให้ผู้บริหารศูนย์สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาคีกา) ให้มีคุณค่า

4. สำนักงานการศึกษาเอกชน และหน่วยงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด ได้ใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาคีกา)

5. ได้แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาคีกา) ในจังหวัดสตูล

6. เป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่สนใจเรื่องการบริหารงานวิชาการได้ทำการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1.6 ขอบเขตการวิจัย

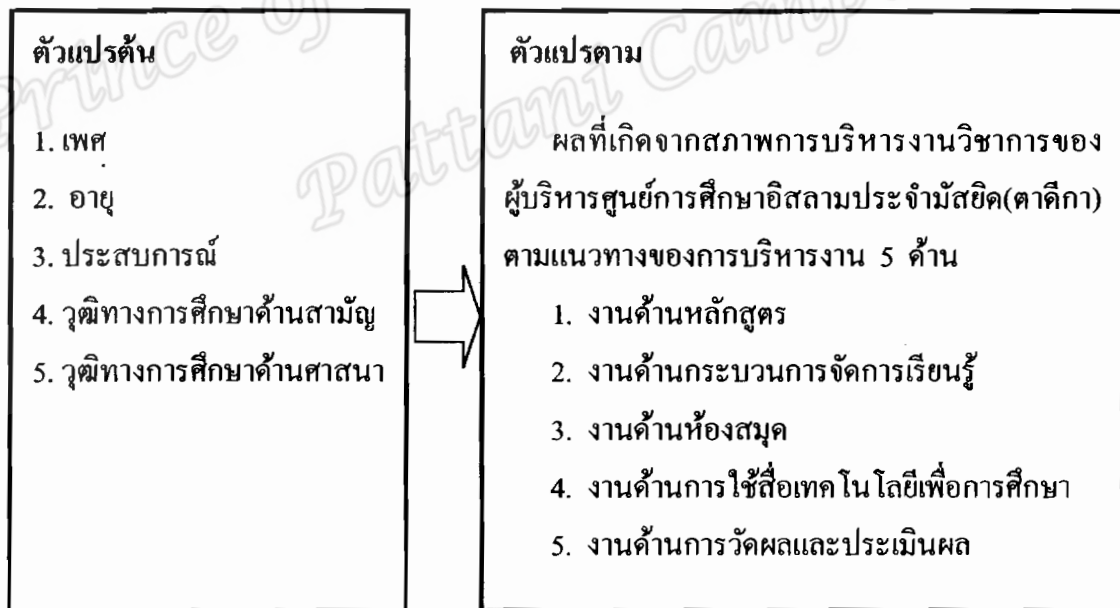
การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาคีกา) ในจังหวัดสตูลได้รวบรวมเป็นกรอบแนวคิดตามขอบข่ายงานของ(สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล 2553 : 11) จาก 10 ด้านเนื่องจากงานแต่ละด้านมีการซ้ำซ้อนกันจึงมีการสังเคราะห์เหลือเพียง 5 ด้านดังนี้

1. งานด้านหลักสูตร
2. งานด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

3. งานด้านห้องสมุด
4. งานด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
5. งานด้านการวัดผลและประเมินผล

1.7 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการทราบสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาคีกา)ในจังหวัดสตูล จึงกำหนดตัวแปรซึ่งตั้งเคราะห์สรุปประเด็นจากสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล เรื่องรายงานผลการนิเทศติดตามและประเมินการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาคีกา)ในจังหวัดสตูลประจำปี 2554 และจากรายงานการวิจัยของนายนุรุดดีน สรีมิง (25549) เรื่องสภาพความเป็นจริงของอดีตและปัจจุบันกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาคีกา)ในจังหวัดปัตตานี นราธิวาสและยะลาและข้อเสนอแนะจากแนวคิดของผู้ช่วยศาสตราจารย์ อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต (2551) ในหัวข้อ พัฒนาหลักสูตรตาคีกาเพื่อคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของตาคีกาดั้งเดิม

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (คาดีกา) ในจังหวัดสตูลทั้งหมด จำนวน 196 คน จาก 7 อำเภอ

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (คาดีกา) ในจังหวัดสตูลหรือผู้ที่ได้มอบหมายจากผู้บริหารศูนย์โดยการจัดกลุ่มตามภูมิภาคได้ 3 กลุ่ม โดยการสุ่มมากลุ่มละ 1 อำเภอ เป็นจำนวน 3 อำเภอ 134 ศูนย์ จากนั้นจึงใช้สูตร Yamane เป็นจำนวน 101 ศูนย์ นอกจากนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์เพิ่มเติมอีกจำนวน 11 คน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในจังหวัดสตูล

1.8 นิยามศัพท์

1. การดำเนินงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาศูนย์คาดีกาในจังหวัดสตูล
2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ วิธีการปฏิบัติ การอำนวยความสะดวก การควบคุมดูแลและการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพของงาน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของงานวิชาการ ตามที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษาได้เสนอเอาไว้ 5 งานคือ งานหลักสูตร งานกระบวนการจัดการเรียนรู้ งานวัดผลประเมินผล งานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและงานห้องสมุด
3. หลักสูตรพัรรณูอัยน หมายถึง หลักสูตรอิสลามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้ใช้ กับศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม การจัดการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ การแนะแนว การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาวิธีการจัด กระบวนการเรียนรู้
5. การวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขที่ได้จากการวัด ส่วนการประเมินเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าในสิ่งที่วัดได้
6. สื่อการเรียนรู้ หมายถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต จัดหาวัสดุสิ่งพิมพ์หรือเอกสารที่ใช้การประกอบคู่มือ แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ้างอิงตลอดจนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและสื่อการเรียนรู้

7. ห้องสมุด หมายถึง งานที่เกี่ยวกับวัสดุความรู้ต่างๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร เอกสาร โสตทัศนวัสดุ โดยมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ ดำเนินการคัดเลือก จัดหา จัดเก็บ และให้บริการแก่ผู้ใช้

8. ผู้บริหารศูนย์ หมายถึงผู้มีตำแหน่งเป็นอธิบามประจำมัสยิด หรือครูผู้สอน ของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ผู้บริหารศูนย์ได้รับมอบหมาย ให้เป็นผู้ควบคุม ปกครองครูและนักเรียนของศูนย์

9. ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) หมายถึงสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส สงขลาและสตูล (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550)

Prince of Songkla University
Pattani Campus